Ortak Hesapta Döviz mü TL mi?

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu	24.06.2026	Kısmen Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/739	2026/408	HMK 24, HMK 26, HMK 165, HUMK 429

ÖZET

Boşanan eşlerden birinin müşterek hesaptan çektiği paranın yarısı için açılan davada, TL üzerinden kurulan hükmün onanmasına davacı itiraz etmeyince davalı lehine usuli kazanılmış hak doğduğu; hesabı kapsamayan katılma alacağı davasının bekletici sorun olmadığı kabul edildi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/ortak-hesap-doviz-tl-usuli-kazanilmis-hak-hgk-2026-408/

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2025/739 E. , 2026/408 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2025/110 E., 2025/390 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 09.01.2025 tarihli ve

2024/19 Esas, 2025/160 Karar sayılı BOZMA kararı

1. Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda, Adana 5. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen davanın kısmen kabulüne ilişkin karar davalının temyizi üzerine Yargıtay 3. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Mahkemece Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

2. Direnme kararı davalı tarafından temyiz edilmiştir.

3. Hukuk Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği düşünüldü:

I. YARGILAMA SÜRECİ

Davacı İstemi

4. Davacı vekili; müvekkilinin davalı ile 1987 yılında evlendiğini, taraflar arasında yaşanan tartışma sonrasında davalının müşterek hesaplarındaki paranın büyük bir kısmını 24.04.2011 tarihinde çektiğini, Almanya'da boşandıklarını, Türkiye'de ise Adana 6. Aile Mahkemesinin 2012/672 Esas ve 2013/1196 Karar sayılı kararı ile boşanmalarına karar verildiğini, davalının habersizce çektiği paranın 23.05.2014 tarihli döviz kuruna göre 1.094.055,00 TL'ye karşılık geldiğini, bu miktarın yarısının müvekkiline ait olduğunu ileri sürerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 547.027,00 TL'nin 24.04.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini istemiş; 23.05.2016 tarihli dilekçesi ile hem para birimi hem de miktar bakımından davayı ıslah ettiklerini belirterek 39.257,99 USD (23.05.2014 tarihli döviz kuruna göre 81.833,278 TL) ve 229.487,44 Euro (23.05.2014 tarihli döviz kuruna göre 651.973,80 TL) olmak üzere dava tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı cevabı

5. Davalı vekili davanın reddini savunmuştur.

Mahkemenin Birinci Kararı

6. Adana 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.06.2016 tarihli ve 2014/383 Esas, 2016/354 Karar sayılı kararı ile; davalının, davacının haberi olmadan müşterek hesaplarındaki parayı çektiği gerekçesiyle davanın kabulü ile 885.777,78 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Özel Daire Birinci Bozma Kararı

7. Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri tarafından temyiz isteminde bulunulmuştur.

8. Yargıtay (Kapatılan) 13. Hukuk Dairesinin 25.01.2018 tarihli ve 2016/23688 Esas, 2018/625 Karar sayılı kararı ile; "...Davacı, eldeki dava ile eski eşi olan davalının evli oldukları dönemde ve boşanma süresinde müşterek hesaplarında bulunan parayı çektiğini ileri sürerek çekilen paranın yarısının davalıdan tahsilini istemiş; davalı, davanın reddini dilemiş, Mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Ne var ki; davacı 23.05.2016 tarihli ıslah dilekçesi ile 39.257,99 USD ve 229.487,44 Avro'nun dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile davalıdan tahsilini istediği hâlde, Mahkemece davanın kısmen kabulü ile 885.777,78 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile davalıdan tahsiline hükmedilmiştir. 6100 sayılı HMK.'nun "taleple bağlılık ilkesi" başlıklı 26/1 maddesinde hâkimin tarafların talep sonuçlarıyla bağlı olduğu ve talepten fazlasına veya başka bir şeye karar veremeyeceği hüküm altına alınmıştır. Davacı, ıslah dilekçesi ile açıkça alacağının Dolar ve Avro üzerinden tahsilini talep ettiği hâlde, mahkemece emredici nitelikteki anılan yasa maddesi hükmüne aykırı olarak, Türk Lirası üzerinden hüküm kurulmuştur. Oysa ki, sözü edilen yasa maddesi uyarınca, mahkemenin talepten başka bir şeye karar vermesi mümkün bulunmamaktadır. O hâlde mahkemece, davacının ıslah dilekçesi ve taleple bağlılık ilkesi gözetilerek bir karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirir.

Bozma nedenine göre, davalının temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik gerek görülmemiştir" gerekçesiyle karar bozulmuştur.

Karar Düzeltme Talebi Üzerine Özel Dairece Verilen Bozma Kararı

9. Yukarıda belirtilen karara karşı süresi içinde davalı tarafından karar düzeltme talebinde bulunulması üzerine, Özel Dairenin 16.06.2020 tarihli ve 2018/5688 Esas, 2020/4790 Karar sayılı kararı ile; "...Davacı, dava dilekçesinde, davalının ortak hesaplarından kendi hissesine düşen 547.027,00 TL alacağın, davalı tarafından çekilme tarihinden itibaren yasal faizi ile tahsilini talep etmiş, ıslah dilekçesi ile de 39.257,99 USD (dava tarihi itibariyle TL karşılığı olan 81.833,278 TL) ve 229.487,44 Avro (dava tarihi itibariyle TL karşılığı olan 651.973,800 TL) olmak üzere toplam Türk Lirası karşılığı 733.807,078 TL'nin tahsilini talep etmiş olup, mahkemece, talep aşılarak toplam 885.877,78 TL'nin tahsiline karar verilmiştir. 6100 sayılı HMK'nun "taleple bağlılık ilkesi" başlıklı 26/1 maddesinde hâkimin tarafların talep sonuçlarıyla bağlı olduğu ve talepten fazlasına veya başka bir şeye karar veremeyeceği hüküm altına alınmıştır. Sözü edilen yasa maddesi uyarınca, mahkemenin talepten başka bir şeye karar vermesi mümkün bulunmamaktadır.

Mahkemece, davacının talebi aşılarak karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup, kararın bu nedenle bozulması gerekirken, yazılı gerekçe ile bozulması doğru olmayıp, kararın gerekçesinin bu şekilde düzeltilerek, belirtilen bu gerekçe ile hükmün bozulmasına karar verilmiştir" gerekçesiyle karar düzeltme istemi kabul edilerek karar bozulmuştur.

Mahkemenin İkinci Kararı

10. Mahkemenin 17.12.2020 tarihli ve 2020/211 Esas, 2020/387 Karar sayılı kararı ile; karar düzeltme yoluyla verilen bozma kararına uyularak yapılan yargılama sonucunda davanın kabulüne, 733.807,078 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Özel Daire Onama Kararı

11. Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili ve davalı asıl tarafından temyiz isteminde bulunulmuştur.

12. Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 08.11.2021 tarihli ve 2021/1085 Esas, 2021/10983 Karar sayılı kararı onama kararı verilmiştir.

Karar Düzeltme Talebi Üzerine Özel Dairece Verilen Bozma Kararı

13. Yukarıda belirtilen karara karşı süresi içinde davalı tarafından karar düzeltme talebinde bulunulması üzerine, Özel Dairenin 03.03.2022 tarihli ve 2022/890 Esas, 2022/1821 Karar sayılı kararı ile; "...Somut olayda; mahkemece hükme esas alınan 09.05.2016 havale tarihli bilirkişi raporunda, tarafların çeşitli tarihlerde müşterek hesaplara yatırdığı ve çektiği döviz cinsinden paranın iki farklı tarihteki Türk lirası karşılığı dikkate alınarak bir hesaplama yapılmış ise de mahkeme kararında belirtildiği üzere, davacının çektiği paranın değeri somut şekilde 733.807,078 TL olarak tespit edilmemiştir. Ancak davacı vekilinin 23.05.2016 tarihli ıslah dilekçesinin incelenmesinden, davacının 01.01.2002 tarihinden önce hesaplara yatırılan parayı kişisel mal

kabul edip, davalının hesaplardan çektiği paranın dava tarihi itibariyle değeri üzerinden hesaplama yaparak 733.807,078 TL alacak talebinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Yukarıda da değinildiği üzere, taraflara ait paranın müşterek hesaba yatırılması, hesabın müşterek hesap niteliğini etkilemez. Bu durumda davacının, 01.01.2002 tarihinden önce kendisi tarafından hesaba yatırılan paranın kişisel mal olarak kabul edilip buna göre hesaplama yapılması gerektiğine ilişkin isteminin kabulü mümkün değildir. Diğer yandan hükme esas alınan bilirkişi raporunun dosya kapsamı ve tarafların iddia ve savunmaları yönünden değerlendirildiğinde, hükme esas alınabilecek nitelikte ve yeterlilikte olmadığı anlaşılmaktadır.

O hâlde mahkemece, öncelikle dava konusu banka hesaplarında bulunan paranın taraflar arasında görülen bir katılma alacağı davasına konu olup olmadığı araştırıldıktan sonra, taraf ve Yargıtay denetime elverişli bilirkişi raporu ile, müşterek hesaptaki paranın yarı oranında taraflara ait olduğu kabul edilerek öncelikle tarafların dosyada mevcut belgelerde yer alan hesap hareketlerine ilişkin tüm banka kayıtları incelenerek, tarafların iddia ve savunmaları doğrultusunda, müşterek hesaptan yapılan işlemler ve bu işlemlerin kim tarafından yapıldığı tespit edilip, yukarıda değinilen ilkeler çerçevesinde davacının kendi payından fazla para çekip çekmediği somut olarak belirlendikten sonra, sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

Hükmün bu nedenle bozulması gerekirken zuhulen onandığı anlaşılmakla davalının karar düzeltme talebinin kabulü ile Dairemizin 08.11.2021 tarih, 2021/1085 Esas, 2021/10983 Karar sayılı onama ilamının kaldırılarak mahkeme kararının bozulmasına karar verilmesi gerekmiştir” gerekçesiyle karar düzeltme istemi kabul edilerek karar bozulmuştur.

Mahkemenin Üçüncü Kararı

14. Mahkemenin 17.10.2023 tarihli ve 2022/171 Esas, 2023/431 Karar sayılı kararı ile; bozma kararına uyularak yapılan yargılama sonucunda davanın kısmen kabulüne, 32.257,99 USD ve 124.161,31 Euro’nun dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile davalıdan tahsiline, fazlaya ilişkin talebin reddine karar verilmiştir.

Özel Daire Bozma Kararı

15. Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı tarafından temyiz isteminde bulunulmuştur.

16. Özel Dairenin 09.01.2025 tarihli ve 2024/19 Esas, 2025/160 Karar sayılı kararı ile; “… Uyuşmazlık, müşterek hesaplarda bulunan paranın, davalı tarafından çekildiği iddiasıyla tahsili istemine ilişkindir.

Mahkemenin 29.06.2016 tarihli kararı ile, 885.777,78 TL'nin davalıdan tahsiline karar verildiği, Yargıtay (Kapatılan) 13. Hukuk Dairesinin 16.06.2020 tarihli ilamıyla, Mahkemece talep edilen 733.807,078 TL yerine talep aşılarak 885.877,78 TL'ye hükmedilmesinin doğru olmadığı gerekçesiyle kararın bozulduğu anlaşılmakla davalı yönünden usulü kazanılmış hakka aykırı davranmak suretiyle TL yerine Dolar ve Euro üzerinden karar verilmesi yerinde görülmemiştir.

Dairemizin 03.03.2022 tarihli ilamıyla, dava konusu banka hesaplarında bulunan paranın taraflar arasında görülen katılma alacağı davasına konu olup olmadığının araştırılması yönünden bozma yapıldığı, taraflar arasında Adana 6. Aile Mahkemesinin 2014/222 E. sayılı katılma alacağı davasının bulunduğu, söz konusu davada davalı ... tarafından dosyaya sunulan 18.04.2013 tarihli cevap dilekçesinde davaya konu müşterek hesaplardan bahsedildiği görülmekle anılan dava ile temyize konu davanın birbirini etkileyeceği anlaşıldığından katılma alacağı davasının sonucunun beklenilmesi ve sonucu dairesinde karar verilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan tensip tutanağı ile istenen ancak duruşma tutanaklarında geldiği hususunda bilgi yazmayan ve incelenmesi gereken Adana 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2015/846 E. sayılı dosyanın da tüm deliller ile birlikte incelenmesi gerekmektedir.

O hâlde Mahkemece, yukarıda bahsedilen eksiklikler tamamlanarak Dairemizin 03.03.2022 tarihli bozma ilamı doğrultusunda karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ve yanlış değerlendirme ile karar verilmesi yerinde görülmemiştir...” gerekçesiyle karar bozulmuştur.

Direnme Kararı

17. Mahkemenin 19.06.2025 tarihli ve 2025/110 Esas, 2025/390 Karar sayılı kararı ile; önceki karar gerekçesi yanında, Adana 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2015/846 Esas sayılı dosyasının incelendiği ancak eldeki dosya ile aralarında hukuki uyuşmazlık ve talepler yönünden bağlantı bulunmadığının tespit edildiği, Adana 6. Aile Mahkemesinin 2014/222 Esas sayılı katılma alacağı davasının sonucunun beklenmesinin ise usul ekonomisi ilkesi ve Anayasanın 36. maddesinde düzenlenen hak arama hürriyetine aykırı olacağı gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

Direnme Kararının Temyizi

18. Direnme kararı süresi içinde davalı asıl tarafından temyiz edilmiştir.

II. UYUŞMAZLIK

19. Direnme yolu ile Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; somut olayda,

I-) Mahkemece TL yerine Dolar ve Euro üzerinden karar verilmesiyle davalı yönünden usulü kazanılmış hakka aykırı davranılıp davranılmadığı,

II-)Taraflar arasında katılma alacağına ilişkin görülen Adana 6. Aile Mahkemesinin 2014/222 Esas sayılı dosyasının sonucunun beklenilmesinin gerekip gerekmediği noktalarında toplanmaktadır.

III. GEREKÇE

A) Birinci uyuşmazlık yönünden yapılan incelemede

20. Uyuşmazlığın çözümü için öncelikle usuli kazanılmış hak kavramının açıklanması gerekmektedir.

21. Anlam itibariyle, bir davada mahkemenin ya da tarafların yapmış olduğu bir usul işlemi ile taraflardan biri lehine doğmuş ve kendisine uyulması zorunlu olan hakkı ifade eden “kazanılmış

hak", Türk Hukuk Lûgatında daha önce yürürlükte olan hükümlere göre bir kişi yararına kazanılmış olan hak şeklinde açıklanmıştır (doktrindeki bir esere atıf).

22. Hemen belirtmek gerek ki, gerek mülga 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda (HUMK), gerekse 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda (HMK) usuli kazanılmış hak kavramına ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu kurum davaların uzamasını önlemek, hukuki alanda istikrar sağlamak ve kararlara karşı genel güvenin sarsılmasını önlemek amacıyla Yargıtay uygulamaları ile geliştirilmiş, öğretide kabul görmüş ve usul hukukunun vazgeçilmez, ana ilkelerinden biri hâline gelmiştir. Örneğin mahkemenin Yargıtay bozma kararına uymasıyla bozma kararı lehine olan taraf bakımından kazanılmış hak doğar (Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 09.05.1960 tarihli ve 1960/21 Esas, 1960/9 Karar sayılı kararı). Bununla birlikte bazı konuların bozma kararı kapsamı dışında kalması yolu ile de usuli kazanılmış hak gerçekleşebilir (Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 04.02.1959 tarihli ve 1957/13 Esas, 1959/5 Karar sayılı kararı).

23. Yargısal ve bilimsel içtihatlarda "usuli kazanılmış hak" ya da "usuli müktesep hak" olarak adlandırılan bu ilke Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10.02.1988 tarihli ve 1987/2-520 Esas, 1988/89 Karar sayılı kararında "Mahkemenin bozma kararına uymasıyla meydana gelen bozma gereğince işlem yapma ve hüküm verme durumu, taraflardan birisinin lehine ve diğeri aleyhine hüküm verme neticesini doğuracak bir durumdur ve buna usuli kazanılmış hak denilmektedir..." şeklinde tanımlanmaktadır.

24. Yargıtay içtihatları ile kabul edilen usuli kazanılmış hak olgusuna yine Yargıtay içtihatları ile istisnalar getirilmiştir. Mahkemenin bozmaya uymasından sonra yeni bir içtihadı birleştirme kararı (Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 09.05.1960 tarihli ve 1960/21 Esas, 1960/9 Karar sayılı kararı) ya da geçmişe etkili yeni bir kanun çıkması karşısında Yargıtay bozma kararına uyulması ile oluşan usuli kazanılmış hak hukukça değer taşımayacaktır. Benzer şekilde uygulanması gereken bir kanun hükmünün hüküm kesinleşmeden önce Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilmesi hâlinde usuli kazanılmış hakka göre değil Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra oluşan yeni duruma göre karar verilmesi gerekmektedir (doktrindeki bir esere atıf; Hukuk Genel Kurulunun 20.12.2017 tarihli ve 2017/5-2575 Esas, 2017/1906 Karar; 21.01.2004 tarihli ve 2004/10-44 Esas, 2004/19 Karar sayılı kararı).

25. Bu belirtilenlerin dışında ayrıca görev, hak düşürücü süre, kesin hüküm itirazı, harç ve maddi hataya dayanan bozma kararlarına uyulmasında olduğu gibi kamu düzeni ile ilgili konularda da usuli kazanılmış haktan söz edilemez (doktrindeki bir esere atıf).

26. Usuli kazanılmış hakkın hukuki sonuç doğurabilmesi için bir davada ya taraflar ya mahkeme ya da Yargıtay tarafından açık biçimde yapılmış olan ve yine içtihatlarla geliştirilen istisnalar arasında sayılmayan bir usul işlemi ile taraflardan biri lehine doğmuş ve kendisine uyulması zorunlu olan bir hakkın varlığından söz edilebilmesi gerekir.

27. İlk olarak yukarıda belirtilen 1959 tarihli Yargıtay içtihadı birleştirme kararına dayandırılan usuli kazanılmış hak, 1960 yılında verilen ikinci içtihadı birleştirme kararı ile genişletilmiş bir usul hukuku kurumudur. Sözü edilen Yargıtay içtihadı birleştirme kararlarından hareketle usuli müktesep hakkın

bozma kararının kapsamı dışında kalan hususların kesinleşmesi ve bozma kararına uyma ile ilk derece mahkemesi ve ilk derece mahkemesinden sonra dosya yeniden önüne gelen Yargıtayın bozma kararı doğrultusunda karar verilmesine yönelik ortaya çıktığını söylemek mümkündür. Ancak her ne kadar bu kavram ilk olarak Yargıtayın bozma kararı vermesi üzerine yapılacak yargılamanın hangi doğrultuda ve hangi sınırlar çerçevesinde yürütüleceği hususunu aydınlatmak amacıyla kullanılmışsa da zamanla kanunda cevabı bulunmayan usuli problemleri çözmek amacıyla da kullanılarak uygulama alanının genişletilmeye çalışıldığı görülmektedir. Ancak bu kadar geniş uygulama alanı bulması doğru olmadığı gibi bu içtihadı birleştirme kararlarının usuli sorunları çözmeye gerçek anlamda elverişli olduğunu söylemek de mümkün değildir (doktrindeki bir esere atıf).

28. Bu aşamada yargılamada taraf hâkimiyetini ifade eden ilkeler arasında yer alan tasarruf ilkesine kısaca değinilmelidir.

29. Medeni usul hukuku alanında doğru ve adil bir yargılama için bazı temel ilkeler kabul edilmiştir. Bir davanın gerek tarafları gerekse mahkeme için bağlayıcı olan ve yargılamaya yön veren bu ilkeler, mahkemelerde sağlıklı bir sonuca ulaşılabilmesini sağlayan en temel unsurlardır. Bu kuralların yargılamanın her kesitinde gözetilmesi, hatta usul hükümleri yorumlanırken bu ilkelere aykırı ve onlarla çelişkili olacak şekilde yorum yapılmaması gerekir. Medeni yargılama hukukuna hâkim olan ilkelerin bir bölümü HMK'da açık olarak düzenlenmiş olup bunlardan biri tasarruf ilkesidir.

30.Tasarruf ilkesi HMK'nın 24. maddesinde;

"1) Hâkim, iki taraftan birinin talebi olmaksızın, kendiliğinden bir davayı inceleyemez ve karara bağlayamaz.

(2) Kanunda açıkça belirtilmedikçe, hiç kimse kendi lehine olan davayı açmaya veya hakkını talep etmeye zorlanamaz.

(3) Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri dava konusu hakkında, dava açıldıktan sonra da tasarruf yetkisi devam eder" şeklinde düzenlenmiştir.

31. Özel hukuk, taraflara kendi hakları üzerinde tasarruf yetkisi ve imkânı vermiştir. Tasarruf ilkesi, taraflara dava üzerinde tümüyle tasarruf edebilme, davanın açılması konusundaki insiyatifi davacıya tanıma, dava konusunu (müddeabihi) belirleme, dilekçeler vermek suretiyle davaya etki etme ve bu bağlamda mahkemenin karar vermesine gerek kalmaksızın davayı sona erdiren işlemler yapılabilmesini kapsamaktadır. Bu bağlamda tasarruf yetkisi davayı açma ve sona erdirme yetkisini büyük ölçüde tarafların verecekleri karara bırakmıştır. Hak sahibi, uyuşmazlık konusu hakkını dava edip etmemekte, dava ettikten sonra davalı ile yargılama içinde ya da dışında uzlaşmakta, arabulucuya gitmekte, sulh olmakta veya açtığı davadan feragat etmekte serbesttir. Taraflar uyuşmazlığı başlatmak, uyuşmazlık konusunu belirlemek ve uyuşmazlığı sürdürmek veya sona erdirmek hakkına sahiptirler (doktrindeki bir esere atıf).

32. Başka bir anlatımla özel hukuk bağlamında bir davanın açılmasının, açılan bir davanın takibinin yapılmasının, dava konusunun ve davanın sona ermesinin tarafların iradesine tâbi olması medeni

usul hukuku anlamında tasarruf ilkesi olarak adlandırılır (doktrindeki bir esere atıf).

33. Nitekim aynı ilkelere Hukuk Genel Kurulunun 06.05.2026 tarihli ve 2025/10-180 Esas, 2026/194 Karar sayılı kararında değinilmiştir.

34. Yukarıdaki açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davacının alacak istemini 23.05.2016 tarihli ıslah dilekçesiyle 39.257,99 USD (23.05.2014 tarihli döviz kuruna göre 81.833,278 TL) ve 229.487,44 Euro (23.05.2014 tarihli döviz kuruna göre 651.973,80 TL) şeklinde döviz olarak belirttiği, ancak mahkemece verilen ilk kararda Türk Lirası üzerinden hüküm kurulduğu, kararın taraflarca temyizi üzerine Özel Dairece alacağın Dolar ve Euro üzerinden tahsili istenilmişken Türk Lirası üzerinden hüküm kurulmasının emredici hükümlere aykırı olduğu gerekçesiyle bozma kararı verildiği, davalı asılın karar düzeltme istemi üzerine Özel Dairece bu kez önceki bozmayı kaldırmak suretiyle talep aşılarak karar verilmesi nedeniyle bozma kararı verildiği, anılan bozma kararına uyulması suretiyle Mahkemece yapılan yargılama sonucunda davanın kabulüne ve 733.807,078 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile davalıdan tahsiline karar verildiği anlaşılmıştır. Verilen kararın davacı vekili ve davalı asıl tarafından temyiz edilmesiyle Özel Dairece bu kez karar onanmış, onama kararına karşı ise yalnızca davalı karar düzeltme isteminde bulunmuştur.

35. Her ne kadar davacı talebinin döviz üzerinden hüküm kurulması olduğu açık ise de yargılamanın gelinen bu aşamasında Türk Lirası üzerinden kurulan hükmün onanmasına karşı karar düzeltme isteminde bulunmamak suretiyle tasarruf ilkesi gereğince hükmün davacı tarafından benimsendiği ve dolayısıyla bu durumun davalı yönünden de usuli kazanılmış hak oluşturduğu kabul edilmelidir. Burada usuli kazanılmış hakkın gerçekleşmesine engel olacak istisnai bir durum da bulunmadığına göre önceki hüküm davacı tarafından kabul edilmiş sayılmalıdır. Usuli kazanılmış hak ilkesi kamu düzeniyle ilgili olup temyiz aşamasında kendiliğinden dikkate alınmalıdır. Bu durumda, Mahkemece Türk Lirası yerine Dolar ve Euro üzerinden karar verilmesiyle davalı yönünden usulü kazanılmış hakka aykırı davranıldığı açıktır.

36. Hâl böyle olunca, birinci uyuşmazlık yönünden Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırı olup direnme kararı bozulmalıdır.

B) İkinci uyuşmazlık yönünden yapılan incelemede

37. Dosya kapsamından, tarafların 1987 yılında evlendikleri, Türkiye'deki boşanma davasının 26.12.2014 tarihinde kesinleştiği, davaya konu edilen alacağın tarafların evlilik birliği içinde açtıkları müşterek banka mevduat hesabına ilişkin olduğu, taraflar arasındaki Adana 6. Aile Mahkemesinin 2014/222 Esas sayılı dosyasında görülen katılma alacağı davasının ise derdest bulunduğu anlaşılmaktadır.

38. Bahsi geçen katılma alacağı dava dosyasına ait dava ve cevap dilekçeleri incelendiğinde, davacının kadın, davalının erkek eş olduğu, davacı kadın tarafından sadece taşınmazlar ile davalı erkeğin evden götürdüğü iddia edilen ziynet eşyasının davaya konu edildiği, 18.04.2013 tarihli cevap dilekçesi incelendiğinde her ne kadar eldeki davaya konu müşterek hesaptan

bahsedilmişse de dava konusunun dışında kaldığı anlaşılmakla bekletici mesele yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

39. Hâl böyle olunca, ikinci uyuşmazlık yönünden usul ve yasaya uygun olan direnme kararının onanması gerekmiştir.

IV. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

I. Birinci uyuşmazlık yönünden A bendinde (§20-36) gösterilen gerekçelerle, davalı asılın temyiz itirazlarının kabulü ile verilen direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6217 sayılı Kanun'un 30. maddesi ile HMK'ya eklenen "Geçici Madde 3" atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 429. maddesi gereğince oybirliğiyle BOZULMASINA,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

II. İkinci uyuşmazlık yönünden B bendinde (§37-39) belirtilen gerekçelerle, davalı asılın temyiz itirazlarının reddi ile verilen direnme kararının oy birliğiyle ONANMASINA,

Aynı Kanun'un Geçici 3. maddesine göre uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 440. maddesi uyarınca kararın tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere,

24.06.2026 tarihinde karar verildi.